

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 9 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 18.

COLERA MALACITANA.

No haurán olvidat, sens dupte, 'ls mèus estimats lectors, qu' en lo número corresponent al dia 31 de octubre prop passat m' ocupava de una certa *Junta poética malacitana*, qu' en atenció als mèus mèrits havia decidit nomenarme *miembro correspondiente* de la mateixa, y després de una gran ensabonada acabava demanantme vuit pessetas y donantme 15 dias de plasso per enviarlas per medi de *libranza del Giro Mutuo*, a cambi de una insígnia y un diploma que 'l secretari de la *Junta poética* prometia metre 'm després.

Lo nomenament venia en un ofici imprès, es á dir un ofici de pacotilla y portava 'l número 300 y pico. De manera que dat que darrera meu no hi hagués altres nomenaments y que aquesta fornada no passés dels 300, resulta que á vuit pessetas per barba la *Junta poética* pensava realisar una suma rodona de 2,400 pessetas.

Are bè: dat qu' existeixi l' ofici d' explotar la vanitat humana, com siga que jo no tinch *vanitat explotable*, y no aspiro á distincions y menos á las que 's compran, mal valgan no més que la miseria de trenta dos rals, vaig pèndrem la cosa á broma, responent al secretari de la *Junta poética* que 'ls qu' eran veraders poetas no tenian vuit endolas, perque si las tinguessen ja no foran poetas: qu' esperés sentat las que jo li enviaria; que no m' amobinés ab més oficis; y que si volia tenirme content, en lloch de paperots, ja qu' es malaguenyo, m' enviés si per cas una *caixa de pansas de Málaga*.

Donchs bè, aquestas senzillas observacions, fillas del dret que tèt tot sér humá, de que un altre sér humá no 's prengui la llibertat de amohinarlo, me han valgut, no la esperada *caixa de pansas*, sinó una carta... pero ¡quina carta! Un burro guit que pert l' oremus, un toro que salta al tendido, un castell de focs que s' enjega, un polvori que s' enarbola, una tonelada de dinamita qu' explota, un volcan y un terremoto que de concert treballan englutintse una comarca, apenas poden donar una idea de la cólera, de la ira, de la rabia, del frenesi, de l' exasperació y de la epi'epsia del secretari de la *Junta*, dich de la *Junta poética malacitana*, digne rival de Aquiles en materia de pegárselas fortas.

Y com ni vull ni puch privar als mèus lectors de aquest modeló epich epistolar, vels' hi aquí la carta en qüestió, carta que m' ha deixat ab un pam de boca oberta, y ab gran formigó al cos, perque si arriban á realisar-se las amenassas qu' en ella se 'm fan, no hi ha remey per mí, soch home al aygua.

Diu aixís:
(Hi ha una lira.)

JUNTA POÉTICA MALACITANA

«Sr. Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA:
«El indigne, suelto publicado en el número 355 de su

periódico no merece contestacion alguna, pero nosotros atendiendo á cierta circunstancia vamos á darla á V., ó al que haya confeccionado el artículo ó seccion «D' Aquí d' allá.»

«Si es posible, si el que firma solo con iniciales el libelo en cuestion es capaz de descubrir su nombre, deseamos conocerlo para enviar poder á un Procurador y llevarle á los Tribunales de Justicia, si en un breve plazo no estampa las más cumplida rectificacion en su periódico.

«Puede V. decir al autor de ese infamante trozo, que nuestra Academia ó Junta se fundó con la autorizacion é inspeccion de la autoridad gubernativa, como pudiera ver en su día al unirse á la causa el testimonio correspondiente. Puede añadir que en nuestro Consejo Superior figuran los más reputados escritores Españoles, Ministros algunos en la actualidad y personas todas de integridad conocida.

«El Presidente lo es el Sr. D. Narciso Diaz de Escovar, Abogado Fiscal de esta Audiencia de lo Criminal, Director de *La Enciclopedia Forense*, Asesor de Marina etc., y cuyos titulos literarios son muy conocidos, pues ha sido laureado en más de treinta Certámenes, dirigiendo repetidos diarios y revistas, y sus obras dramáticas se han estrenado siempre con aplauso, siendo además persona en extremo apreciada por su integridad, rectitud de carácter y actividad poco común.

«Repetimos, que si no da la conveniente satisfaccion en su revista, se enviará en seguida el poder á favor del Procurador que designe el Sr. González Solesio, Gobernador Civil de Barcelona y pariente del Sr. Diaz de Escovar, Presidente de esta Junta, para que se forme inmediatamente la causa respectiva.

S. S.

RAMÓN A. URBANO.»

s/c San Juan de Letrán, 2.

Passaré per alt que 'l Sr. Urbano fa tant poch honor al seu apellido, que comensa las cartas sense 'l corresponent *Muy Sr. mto*; prescindiré dels calificatius que li mereix lo meu escrit, «*indigno suelto*», «*libelo*», «*infamante trozo*», etc., etc., y procuraré cenyirme á lo principal:

Lo principal aquí es una amenassa, la de durme als tribunals, si en un breve plazo no estampo la más cumplida rectificacion.

«Es aixó? Donchs bè, Sr. Urbano ¿vol fer lo favor de dirme qu' es lo qu' haig de rectificar? Segons tinch entés, solzament los fets inexactes son los que 's rectifican y lo qu' es jo no crech pas haver comés cap inexactitut. Conservo l' ofici en que se 'm demanan las vuit pessetas; donchs bè, la firma de la carta y del ofici son idénticas; lo sello del ofici y de la carta son iguals. Vosté que m' ho ha enviat, vosté ho sab tant bè com jo.

«Vol que diga que la *Junta poética* es aixó ó es alló, que d' ella forman part ministres y tot, que 'l seu president tèt aquestos ó aquells mèrits, aquestas ó aquellas virtuts?... Donchs sápigam qu' en tot aixó ni m' hi he ficat, ni m' hi fico, ni m' hi ficaré, perque tinch ¡la

costum de ocuparme únicament de las personas y de las cosas que jo conech. Lo que si dich y repeteixo es que aquesta *Junta poética*, ab tot y ser tant encopetada, ha vingut á trobarme y á pretext de regoneixe 'ls mèus mèrits y oferintme un nomenament de *miembro correspondiente* m' ha demanat vuit pessetas, á mi, que no soch Fiscal de cap Audiencia, ni Director de cap Enciclopedia, ni Assessor de Marina, ni siquiera alcalde de barri, á mi, un simple redactor de l' *ESQUELLA DE LA TORRATXA*, y que jo he tingut per convenient quedarme sense ser *miembro* y ab las vuit pessetas á la butxaca. «*Contra el vicio de pedir hay la virtud de no dar*», diu un dicho de la seva terra.

«Es qu' está vosté cremat ab mi perque posant en ridícul á una associació que va pèl mon fent cullita de *miembros correspondientes*, li he esgarrat la cria y de Barcelona ab tot y ser molts los oficis que s' hi han remés igual al meu, son molt contadas las libranzas del Giro mutuo, de vuit pessetas, que se li han enviat?

En aquest cas comprench que s' haja incomodat, que ja ho diu un ditxo nostre: «Qui pert lo seu, pert lo seny.»

Pero, amigo, no tothom tèt prou barra per posarse en ridícul y donar encare vuit pessetas.

«No li están bè aquestas consideracions? Donchs tiri pèl cap que vulga. Reuneixi á la *Junta poética* en sessió solemne y prengan un determini y fassan un escarment. ¿Volen durme als tribunals? En aquest cas no 's descuidi d' envia 'ls poders en vers endecasilabo, y la citació que vinga en octavas reals, qu' es la manera de mortificar á un republicá.

Pero 'm figuro, Sr. Urbano, que per aquest camí no lograrán res. A lo menos las vuit pessetas jo no las entrego.

Crech, Sr. Urbano, que obrarian millor, de un' altra manera. ¿No diuhuen que tenen *miembros* qu' en l' actualitat son ministres? Y donchs, home, no 's trenquin més lo cap; enténguinse ab qualsevol ministre d' aquestos, procedeixin per la via executiva, envihinme á l' hora menos pensada un comissionat de apremis... y ¡que m' embarguin la lira!...

Y perque veja si soch bon xicot, lo que 'n tregui més de vuit pessetas, li regalo á vosté perque se 'n compri tita, á fi de que pugua pendre un calmant, que sentiria, Sr. Urbano, sentiria de veras que un acalorament privés á la *Junta*, dich á la *Junta poética malacitana* de un secretari tant *rezinvolao*.

P. DEL O.

P. S.—Ahl me 'n descuidava. La modestia que m' ha privat de ser *miembro correspondiente* de la *Junta poética malacitana* 'm priva de dirli qui soch en aquest moment. ¿Me vol coneixe? Donchs, home, no vacilli: pórtim als tribunals.»

¡MATER PLORANERA!

¿Qué es lo que no 's creu, quan se tenen verdaderas ganas de creure?—*Mad. de Stael.*
 Hi ha cosas qu' es menester véurelas pera creurelas, y otras qu' es necessari creurelas pera véurelas.—*C. G. Gumá.*
 A la Fe la pintan ab los ulls tapats, porque no s' adoni de las extranyesas que 's menja.—*C. Gumá.*

Ja es veritat lo que diu lo ditxo: lo que succeheix en un punt no succeheix en cent anys.

Aixó de que una Mare de Déu se posés a plorar com qualsevulga persona particular, no s' havia vist may; pero ja se sab, en aquest món tot es lo comensar de las cosas.

Quan pèl mèu veynat va escamparse la trista noticia, tot va anar d' *arriba revuelta*: semblava talment que hagués arribat en Prim ó que 's tractés de cremar las casillas dels consums.

Las donas anavan y venian sense sapiguer per hont girarse; per las escaletas tot eran grupos y conversas misteriosas; las més enteradas explicavan la qüestió ab tots los pèls y senyals, y hasta va haverhi senyora que va fer gran provisio d' arrós y bacallá séch, per si acás passava alguna cosa.

—Pero bè,—preguntava una d' aquestas que 's llevant tart—¿a quina iglesia es aixó?

—A Sant Agusti, senyora,—responia un' altra que acabava d' arribar,—una servidora ara mateix ne vinch y he tingut ocasió de véureu ab mos propis ulls.

—¿Donchs tant mateix es veritat?

—Y tall! Es una cosa que fa enternir, créguim. Jo estich molt acostumada a veure llástimas, porque a casa, gracias a Déu, de penas no 'n faltan; pero li asseguro que al contemplar alló, se m' ha trencat lo cor... y 'l cordó de la cotilla, de tanta generació que hi havia al derrera mèu empenyent.

—Jo no ho he vist,—anyadia un' altra,—la muralla de la gent m' ho tapava; pero hi sentit perfectament los crits y 'ls singlots.

—¿Es a dir que hasta se sent com plora?

—¡Vaja! D' un modo que dona condol...

En un altre grupo feyan comentaris, tractant de buscar la causa d' aquest llanto, vingut tant de tras-cantó.

—Aixó a mi no 'm vè de nou,—deya una,—las profecias de Sant Vicens Ferrer ja diuen que vindrá un temps en que hasta las Mares de Déu plorarán.

—¿Y donchs per qué no ploran las demès?

—¡Oh! Ara aquesta ha comensat: ja seguirán las otras.

—Pero sent aixis, deu *resignar* alguna cosa...

—¡Está clá, santa cristiana! ¡Qui sab lo que se 'ns prepara! De fixo que no passarán vintiquatre horas sense que hi hagi un daltabaix. Quant fins la Mare de Déu se posa a plorar, consideri si 'n devém estar de perduts.

—¡Si molt convè aixó es la fi del món!

—¡Aixo al menos!

Al sentir aquesta opinió, una pobra dòna que se 'n anava a comprar, va girar qua, tornantse cap a casa, tot murmurant entre dents:

—Vamos, si avuy s' ha d' acabar lo món, tant se val que no fassa dinar.

Mès tart los rumors van anarse condensant, adquirint una forma més concreta.

La cosa ja no admestia dupte: la Mare de Déu de la Soletat plorava a llágrima viva en la seva modesta habitació de la iglesia de Sant Agusti.

La plassa de la Igualtat semblava la de Sant Jaume en los dias que hi ha alguna cosa. La gent entrava y sortia de la iglesia a professó feta.

—Es positiu,—deyan los creyents convensuts,—la Mare de Déu plora.

—¿Ho han vist vostés?

—No, pero es igual: l' escolá 'ns ho ha dit. Y hasta assegura que no plora solzament pèls ulls, sino per tota la cara.

—¿Potser es la rosada?—deya un mal pensat.

—No senyor, no; son llágrimas *reynals* y veritables.

Un d' aquestos que de tot se riuen, ho explicava al cotxero del tranvia de Sans:

—¿Sabéu qu' es aixó?—li deya.—Jo ja m' ho penso: com que l' Odeon es tant a prop, haurá sentit ensajar algun drama d' aquells que hi passan tantas desgracias y veus 'ho aquí.

—¡Llástima que 'l Feo malaguenyo no visqui encara en aquesta plassa!—exclamava un tranquil.

—¿Per qué?

—Perque ab tanta concurrencia, vendria d' alló més americanas y després ho explicaria tot en vers, per alló de que mentres los uns ploran los altres riuen.

En mitj d' un grupo, un que fa de comparsa a ratos perduts, contava tota la historia desde 'l seu comensament, y al final va anyadir:

—A horas d' ara en Piquet ja ha escrit un drama en dinou actes y cinquanta dos quadros sobre aquest assumpto. Diu que será una cosa magnífica; hi haurá

una pila de morts y bona part de mágica y l' últim quadro acabarà ab un ball y un coro d' angels ab gorra de cop, porque no 's malmetin anant solets.

L' endemá tot Barcelona no parlava d' altra cosa que del *miracle* de Sant Agusti.

Aixis mateix; *miracle*, net y pelat; porque la gent dels nostres dias no bi gasta embuts en calificar las cosas extranyas. Podrán no sapiguer fisica ni química; pero per' definir las novedats que 's presentan, qui més qui menos, tothom t' ciencia per vendre.

Lo senyor bisbe ja va pèndresho d' un altre modo. Quan va succehir la desgracia era fora de Barcelona; pero cridat a corre-cuyta, va venir en quatre esgarrapadas pera resoldre aquest sorprendent é inexplicable conflicte.

Segons sembla, com que per un bisbe lo mateix que pèls simples mortals lo *primer es veure*, al arribar a ciutat, va agafar los trastets y desseguida cap a Sant Agusti falta gent.

La inspecció del fenómeno va ser laboriosa.

A creure lo que contan las crónicas, la primera autoritat eclesiástica va necessitar varias horas pera cerciorarse de la verdadera existencia de las llágrimas en qüestió. Y 'l resultat va ser que las tals llágrimas eran evidents y positivas.

—Pero—preguntava ell,—per qué succeheix aixó? ¿D' hont provenen aquestas llágrimas?

Y aqui varen comensar los apuros episcopals.

¿Si será la humitat? ¿Si será que la fusta ó la pedra traspua? ¿Si serán naps? ¿si serán cols?

Uns parlavan d' un gran dipósit d' aygua situat al demunt de la capella.

Altres sospitavan que alló no fos una broma més ó menos oportuna.

Altres... Vaja, tothom hi deya la seva, y davant de tant diversas opinions, lo senyor bisbe va tenir la bona ocurrencia de sellar las entradas y reixas del altar, y remetre la solució del assumpto a una comissió científica.

¡A quins temps hem arribat! ¡Demandar a la ciencia la explicació dels fenomenos teològichs!

Jo, tant si 'm creuen com no, en aquestos negocis no hi entench futil-la, per xó callo.

Pero lo que si diré, es que, admetent que la Mare de Déu plori, considero que fa perfectament.

En l' estat en que 's trobem avuy dia, es lo més natural del món.

¡No faltaria més sino que 's posés a riure!

¡Cóm las cosas van tant bè!

A. MARCH.

Principal.—¡Siga l' enhorabona, senyó Brugada!

¡Quinas entradassas! Aixó si, merescudas, porque 'n Calvo, restablert de la indisposició que 'ns privá de sentirlo alguns dias, ha posat en escena entre otras las dos produccions que li van millor *El desden con el desden* y *El drama nuevo*. Sentirli recitar los armoniosissims versos y fer las principals escenas d' aquella joya del teatro antich ¿no es veritat que no pot haverhi major delicia? (dirém parodiant unas frases de *El drama nuevo*.) Pues contemplarlo en las situaciones culminants y escoltar brollant de sos llavis la divina prosa de la perla del drama modern es més deliciós encare.

La Contreras molt bè en totas duas produccions: en Ricardo Calvo inimitable graciós en la primera y veraderament dramátich en la segona. En Gimenez bè com sempre. Los demès ajudan.

Altre de las obras posadas en escena durant l' última senmana ha sigut *Entre bobos anda el juego*; lo públich vá fers' hi un panxó de riure y vá aplaudir molt, especialment a n' en Gimenez—que fá un don Lucas que vale a lo menos dos... y més encare, pues es una verdadera creació dintre de 'l género cómich de la obra de Rojas—y a n' en Rafel Calvo, sobretot en la relació del tercer acte, que la diu de una manera acabada.

En *La aldea de San Lorenzo* obtingueren molts aplausos los actors y sobre tot en Gimenez: lo teatro ple.

La varietat d' espectacles, la execució acabada, las graciosas pessas que tant bè dirigeix en Ricardo Calvo y lo sexteto que durant los intermedis se fá aplaudir tocant escullidas pessas, fan que poguem dir al terminar aquestas ratllas:

¡Senyó públich, siga l' enhorabona!

Liceo.—Després de una *Favorita*, a la qual lo públich vá donarli carpetasso, vá posarse l' *Faust*. En aquesta ópera l' Ortisi vá rehabilitarse; en Meroles vá sostenirse; la Margarida vá flaquejar. L' héroe de la representació sigué en Devoyod. ¡Amigo, quin Valentí!

¡Alló es brillo! En l' escena de las creus admirable: en lo desafio dominador: en la mort sublim. Ni que 's moris de debó. Aquella cayguda final impresionada. Tinch al costat a un dels metjes del *Liceo*, que ho es al ma-

teix temps de las casas de socorro, y estava vacilant si havia de anar a las taulas a ferli la primera cura, ó si esperaria que li duguessen ab una *camilla*. Afortunadament lo mort vá ressucitar per rebre la triple, la quadruple ovació del públich.

La primera representació del *Faust* vá ser l' última ópera dirigida pèl mestre Goula, de aquella manera que sols ell sab. De la primera a la segona representació hi ha hagut *sarsuela* a porta tancada. Pero no 'ns fiquém en cosas que no son del domini públich, y lamentém, com amants del art, que 'l mestre Goula haja deixat la cadira de director, quedant varat *El vascello fantasma*. ¡Quántas ilusiones desvanecudas! ¡Y 'ls *Freischütz*? ¡Y 'l *Tannhäuser*? Musicalment parlant, sembla que per are s' han romput las relacions artisticas ab Alemania.

La segona representació del *Faust* vá anar bè. Figürinse que la Teodorini vá substituir a la Turconi y que la Cescati vá encarregarse del paper de Siebel. Al frente de l' orquesta vá posars' hi en Perez Cabrero y va cumplir regularment. Una part del públich fins va cridarlo a las taulas, concedintli aixis la alternativa.

N. N. N.

MASSA BÓ.

Molt jovenet me trobava sens' pares ab qui abassarme, y altre recurs no 'm quedava per més que 'l ferho 'm costava, que buscar dona y casarme.

Casémnos donchs, ja está dit: ja no vaig pensá en res més: y encar que poch atremit, per fi vaig trobá un partit y aixis vaig quedar promés.

Y gastant bèn pocas rahons molt prompte caygui al parany: puig las nostras relacions, desprovistas de petons, s' acabaren al mitj any.

Ja res me podrá faltá' deya jo tot satisfet: tinch dona per estimá', me cosirá y planxará y sempre 'm farà anar net.

Mes vaig ben esgarrá 'l marro ¡quina dona més fatal! tot lo dia fá 'l bagarro: y si 'm véu fumá un cigarro ja mira si n' es de ral.

Es clar: com ella no 'n guanya de sis y mitj vol que 'l fumi: y vevegadas ab manya me clava alguna castanya porque tampoch vol que ensumi.

Si un dia per carambola a algun teatro vull anar, no m' arma poca tabola: y després que molt m' amola no vol obrirme al tornar.

Y vés a passar la nit pe 'ls carrers... (pensanthi peno) que 'l que 'm t' més aburrit, es pensar qu' ella es al lit y jo estich fent lo sereno.

¡No 'ls ho sembla que vaig bè? ¡Qui ab tot aixó no s' irrita! Es dir, jo pago 'l llogué, tinch d' aná a dormir al carré, y un altre se 'n aprofita.

En sent clar vaig ab catxassa a casa, tot espantat: y com jo de bó 'n só massa, y ella n' es de mala rassa, encare 'm vol dá estufat.

Lo barbé 'l tinch a presiri. ¿'L café? cá: ni pensarhi. Vaja 'ls dich que 's un deliri: jo sí que passo 'l martiri que passá Déu al calvari.

Ella n' es tant capritxosa que se m' está menjant viu, y en agradantli una cosa ab una barra espantosa se la compra y res me diu.

Ella t' pentinadora, t' modista, bugadera, no l' hi falta planxadora, veyám qui no s' acalora veyent qu' es tant trapassera.

Y de mí 'n fa lo que vol: me mana com un canalla, me tracta com un mussol, per res crida y arma un vol, y tú noy, aguanta y calla.

Es dir que estich tant cansat de aqueix ditxós matrimoni, que 'ls ho dich en veritat si desitjan pendre estat primé dónguinse al dimoni.

JOSEPH PLANAS.

ESQUELLOTS.

¿Y donchs qu' hém de fer, Sr. Coll y Pujol? ¿Que no s' ha de resoldre may lo conflicte dels tocinaires?

Seguir de aquesta manera sense poder menjar un mal tall de botifarra ó de llimó en la segona meytat del mes de novembre, es ja totalment impossible.

A fé may hauria dit que 'ls conservadors protegissen fins tal extrem al negre company de Sant Antoni.

Y lo més trist aquí es que ni se 'n mata, ni se 'n deixa passar.

Van per exemple, á provehir á fora, passen pèl fiato disposats á pagar los drets corresponents, y 'ls burots los hi prenen lo cabasset.

No poder menjar tocino y tenir de menjar conservador, per més que sembli una compensació, es l' extrem de la crueltat.

L' Ajuntament ha acordat crear medallas d' or, de plata y de bronze per recompensar serveys prestats durant l' última epidemia.

Jo 'm figurava que la millor recompensa pèls qui han fet alguna cosa es la satisfacció de haverla feta.

Pero per lo vist no 'n hi ha prou, y es necessari que després de l' epidemia del cólera, vinga la epidemia de la vanitat.

Hem vist un prospecte de una nova industria establerta aquí pèl conegut impressor Sr. Verdagué, consistint en impressions sobre fusta, llautó, ferro, zinc y altres metalls, un nou sistema de calcomanias que permet decorar los cristalls de una manera hermosa y ab poch gasto, y altres treballs que 's feyan sols en contats punts del extranger y encare no ab la perfecció que 'ls verifica 'l nostre país en sos tallers del carrer del Lluell.

Cada vegada que surt una industria nova no puch menos de dir:

—A veure qui 's cansará primer: lo govern de matalas ó 'ls particulars de crearne.

L' Ajuntament de Gracia está celebrant unas sessions en extrem graciosas.

Quan un regidor s' explica y al arcalde no li convé que se sápigam certas cosas, li toca la campaneta y 'l deixa ab la paraula á la boca.

Devegadas se llegeix un acta y mentres la majoria dels que assistiren á la sessió anterior á que aquella 's refereix votan en contra per ser deficient ó inexacte, 'ls que no hi assistiren l' aproban y en paus ab l' amo... es á dir, ab l' arcalde.

Lo més bonich es que si un regidor fa notar que al acta hi falta tal ó qual pormenor, l' arcalde s' aixeca y diu:

—No puch permetre que s' expliquin cosas que l' acta no conté.

—Home, Sr. Arcalde, diu lo regidor, precisament porque aquestas cosas hi faltan es per lo que jo demano la paraula.

—Silenci! crida l' arcalde. Y no hi ha medi de continuar.

L' arcalde de Gracia, ex-sargento de artilleria de Conanglell, se diu Crespo y, segons sembla, vol acreditar lo séu apellido... fent cosas molt crespas.

Ha sigut nomenat interinament inspector general del ram de consums lo Sr. Tallavi.

¿Talla vi? Me sembla que li ha de ser un xich difícil. Si 's digués *punxa-vi*, encare ho compendria.

Sembla que també aquí tractan de montar *tendas-assilo*, per l' istil de Paris y Madrit, ahont l' obrer podrà alimentarse per pochos quartos.

No m' hi oposo: tot lo que siga satisfes las necessitats de la gent menesterosa, mereixerá are y sempre 'ls aplausos de la ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Pero sembla que l' arcalde pensa confiar lo servey á unas monjas, y aixó ja no m' agrada tant.

Perque poden donarse certs cassos que... Vaja figurinse que després de haver dinat un concurrent qualsevol, al preguntarli la religiosa:—¿Vol alguna cosa més?

Ell li responga:
—Si, pórtim un parell de matons de monja.

Segons diuen los periódichs valencians, l' empresa del carril de Tarragona á Barcelona y Fransa s' ha negat á restablir lo tren expres, ab l' excusa de que no t'è prou personal per fer lo servey de nit.

En Planás fa com los vehins de un poble que jo sè, que per comprar unas manxas se van vendre l' orga.

Ell, quan t'è personal, lo despatxa, y després se queixa de que no t'è prou personal per fé 'l servey.

Los pagesos están desesperats. Las cullitas cada dia més magres, y 'l blat cada dia més barato.

Y á pesar de tot, lo pá ha pujat á Barcelona un quarto cada tres lliuras, y 'ls llonguets son cada dia més xichs.

A propòsit de llonguets petits Truca 'l forner á una casa, dihent que porta 'ls llonguets.

La criada que s' está llevant no 's troba en disposició d' obrir la porta y diu:

—Tirils á dintre.
—¿Per hont vol que 'ls hi tiri? pregunta 'l forner.
Y la criada respon:—Pèl forat del pany.

Un consell:
Quan tornin á neix, neixin tenors.

Lo tenor d' ópera es avuy lo rey del mon. L' adoran de jenollons, lo cubreixen de moneda, y ell sembla encare que 's mira á la humanitat per sobre de l' espalla, com dihent:

—¿Quina colla de quilis!

No s' atreviria á fer tal l' autor de una ópera inspiradissima, ni l' inventor de una máquina ó de un sistema destinats á regenerar á la societat ó á satisfes plenament sas necessitats més costosas.

Res t'è avuy com avuy la importancia de un tenor d' ópera. Aquellas notas, tant prompte emesas com desvanescudas, deixan endarrera l' invenció de l' imprenta, la de la pólvora, la de la brújula; los quadros de Murillo, las estátuas de Miquel Angel, las óperas de Meyerbeer.

Ó á lo menos no hi ha celebritat humana per gran que siga que 's veji festejada y recompensada com un tenor d' ópera.

Temps endarrera 'm deya un empresari, parlant de un célebre tenor:

—Vaig fer un viatge á Paris, per veure 'l y no 'm va ser possible. Vaig enviarli un, dos, tres telégramas ab contestació pagada dihentli que demanes lo que volgués per venir á cantar al mèu teatro... ¿y creuria que ni menos s' ha prés la pena de respondre'm?

Y l' home estava molt trist.

—Fassi una cosa vaig dirli. Escriguili á aquest senyor tenor, que si vol fer l' obsequi de venir á cantar alsará un campanar al séu teatro y colgará déu pesas d' artilleria dalt del terrat, y que aixis que tinga la resposta afirmativa, farà fer un gran repich de campanas y salvas d' artilleria, fins que no hi haja més pólvora á la ciutat; y que 'l dia que arribi 's compromet á ferlo rebre sota talem y acompanyarlo á la Catedral, ahont se cantarà un solemne *Te Deum*.

L' empresari va quedarse cap-ficat. Jo crech que al últim seguirá 'l mèu projecte.

Als grans tenors ja no se 'ls agafa sinó per la vanitat, amiga inseparable de la tonteria.

L' empresa del carril de Fransa tracta d' establir diariament un gran número de trens económichs de Barcelona á Badalona.

Trenta set anys fa que s' explota aquella linea y fins are no se 'n ha recordat. ¿Per qué? Perque are s' está acabant una tranvia que fa la mateixa carrera.

La mateixa empresa se proposa construir un ferrocarril de S. Sadurni á Igualada.

Uns vint anys fa que s' explota la linea de Tarragona y tampoch se 'n ha recordat fins are. Are precisament qu' están molt adelantadas las obras del carril de Igualada á Martorell.

Lo mateix succeheix ab la construcció del carril de Girona á Olot. L' empresa de Fransa construeix una linea per Banyolas, quan hi ha una empresa que 'n construeix un' altra per Amer.

Los accionistas de Fransa han de reventar de satisfacció.

Ells no podrán cobrar grans dividendos; pero podrán alabarse al menos de que moren matant.

Una gran noticia:
«S' ha restablert l' us dels impermeables en dias de pluja pèls jefes y oficials del exercit.»

Fins are 'ls gefes y oficials havian de demostrar la seva valentia, tomant la pluja y mullantse fins al moll dels ossos.

Are ab l' impermeable ja será més cómodo.

Lo parayguas queda terminantment prohibit. ¡Un militar ab parayguas... vaya una fila!

Aixó es lo que pensan los partidaris de l' ordenansa; pero que 'm permetin una observació ¿Estém tant atrassats que no puga inventarse un fusell parayguas?

La vaqueria del Parque segueix lancada.

S' ha probat de celebrar subastas; pero las tals subastas han quedat desertas.

Ningú vol saberhi res.

Se tracta de una vaca aixuta.

Ningú vol munyirla.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Si algun cop sorprench la Quima diu *prima*.

Qu' es consonant diu l' Ambrós *dos*.
Membre del cos humá es *tres*.

Lector, si quedas sorpres davant xarada tant rara sols puch dirte ara com ara que aixó es un *prima-dos-tres*.
PEPET SIMPÁTICH.

II.

Inspirat per la *hu-tercera*, vaig fé una *tot* un cert dia, després de ballá, ab fal-lera una *dos-tres* ab ma tia.
DEUET DE REUS.

ACENTÍGRAFO.

Un *Tot* de molta *total* feya un reixat l' altre dia y 'm digue que serviria pèl *Teatro Principal*.
J. M. F. DE PETITS.

ENDAVINALLA.

La senmana t'è set dias y en los sis treballo jo: só en tots per si no 'u sabias, en tots; pro al diumenje no.
Habitó á Paris y á Reus, tothom me t'è als ulls y al nas, apa lector, si no 'm véus molt poca cosa serás.
J. STARAMSA.

QUADRAT DE PARAULAS.

.. ..
.. ..
.. ..

Primera ratlla vertical y horisontal: prenda d' home.
—Segona: nom de dona.—Tercera: auzell.

EMILIO E. Y H. DE REUS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de home.
4 8 2 1 4 7 8.— " " "
6 8 7 1 4 8.— " " "
3 4 6 5 6.— " " "
6 1 2 1.— " " "
1 2 3.— " " dona.
6 5.—Nota musical.
7.—Una lletra.

SETMESÓ DEL TIVOLI.

CONVERSA.

—¿Ahont anavas ahir tant brut per Barcelona?
—¿Ahont me vas veure?
—Davant del Pi; eran cosa de las onze.
—Ah, sí, es veritat. Venia del poble que has dit.
T. ROMPA.

GEROGLIFICH.

..
+
+ + +
+ +
ADI

JOANET TARRAGONÍ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA-CONVERSA.—*Mo-ca-dor*.—A casa.
- XARADA 2.ª.—*Car-re-ra*.
- ANAGRAMA.—*Llus-Ulls*.
- INTRÍNGULIS.—*Pito-Pit-Pi-P*.
- TRENCA-CAPS.—*Las euras del mas*.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Faustino*.
- QUADRAT DE SILABAS. CAM PA NAS
PA LLIS SA
NAS SA RI
- GEROGLIFICH.—*Per opera al Liceo*.

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINS GUISAT PER LAS CUINERAS.

Gran assortit per tots los gustos y todas las fortunas. Dibuxos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas distintas y elegants, tamanyos de totas classes y préus baratissims, desde 1/2 rals fins á 125. Tot aixó ho trobarán en la llibreria de 'n Lopez, Rambla del mitj, 20. Vajin á veure'ls y se convencerán que no exagerém.

VENTA AL POR MAJOR Y MENOR. Als corresponents s' otorgan rebaixas.

—Ay Senyor, y encare plora?

—¿Y encare sua, Mossen Pau?

—Are com are no s' hi pot dir res: la cosa está en mans dels metjes y dels inginyés.